

Handläggare
Elisabet Aronsson
018- 727 43 26

Datum
2016-08-10

Till miljö- och hälsoskyddsnämndens
sammanträde den 17 augusti 2016

Yttrande över detaljplan för Lindbackens skola

Remiss från plan- och byggnadsnämnden, dnr. 2015-001946 Remisstid: 2 september 2016

Förslag till beslut:

Miljö- och hälsoskyddsnämnden föreslås besluta

att överlämna yttrande till plan- och byggnadsnämnden enligt **bilaga 1**

Sammanfattning

Planens syfte är att möjliggöra en ny grundskola, idrottshall och förskola med plats för totalt 600 elever. Planområdet är beläget ca 8 km nordost om centrala Uppsala.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens synpunkter på planen framförs utifrån den planerade förskole- och skolverksamheten. För att lokaliseringen ska bedömas som lämplig ska tillräckligt stor friyta anordnas utomhus, riktvärden för buller klaras inomhus och utomhus på skol- förskolegården, luftkvaliteten ska uppfylla miljömålen och tillräckligt solskydd behöver anordnas utomhus.

Ärendet

Planens syfte är att möjliggöra en ny grundskola, idrottshall och förskola med plats för totalt 600 elever. Planområdet är beläget ca 8 km nordost om centrala Uppsala.

Krav vid lokalisering av förskola

Enligt 2 kap. 6 § miljöbalken ska det väljas en plats som är lämplig för att uppnå minsta olägenhet för människors hälsa. I en dom från miljööverdomstolen konstaterade domstolen att lokalisering där störningar i form av buller och luftföroreningar från trafik riskerade barnens hälsa är olämplig och förbjöd verksamheten på den platsen¹.

¹ MÖD 2011:26

Förutsättningarna i domen var att de ekvivalenta bullernivåerna vid uteplats överskred 55 dB(A). Luftföroreningar av kvävedioxid och partiklar överskred dåvarande nationella mål och WHO:s² riktvärden men inte miljö kvalitetsnormerna.

Luftkvalitet

I planen anges att halterna av luftföroreningarna inte överskrider miljö kvalitetsnormerna inom området. Halter och parametrar har inte angetts. Miljöförvaltningen anser att riktvärdena i det nationella miljömålet ska klaras på förskolegården.

Miljö kvalitetsnormer är värden som med hänsyn till människors hälsa inte får överskridas. Normen för dygnsmedelvärde för partiklar (PM10) är $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ luft och årsmedelvärdet är $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$. För kvävedioxid är miljö kvalitetsnormen $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$ som dygnsmedelvärde, årsmedelvärdet är $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$ och timmedelvärdet³ är $90 \mu\text{g}/\text{m}^3$.

Miljööverdomstolen har konstaterat att acceptabla nivåer vid förskolor ligger under normen.

Riktvärdena i det nationella miljö kvalitetsmålet för ”Frisk luft” är satta med hänsyn till känsliga grupper och innebär att halten av partiklar (PM10) inte överstiger $15 \mu\text{g}/\text{m}^3$, beräknat som ett årsmedelvärde eller $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, beräknat som ett dygnsmedelvärde. Det innebär vidare att halten av kvävedioxid inte ska överstiga $20 \mu\text{g}/\text{m}^3$, beräknat som ett årsmedelvärde eller $60 \mu\text{g}/\text{m}^3$, beräknat som ett timmedelvärde.

Buller

I planen saknas uppgifter om bullernivåer och trafikmängd. Buller påverkar stressnivån för de barn som vistas ute på gården, och påverkar möjligheten att bedriva undervisning utomhus.

Utomhus

Det finns riktvärden för trafikbuller och utomhusnivåer vid bostäder. I Förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader anges riktvärdet 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus vid bostadens fasad och riktvärdet 50 dB(A) ekvivalent nivå vid en uteplats i anslutning till bostaden.

Naturvårdsverket har inga specifika föreskrifter om skol- och förskolegårdar men har i vägledning om industri- och annat verksamhetsbuller lämnat rekommendationer om riktvärden för bedömning av när buller kan anses utgöra en olägenhet för människors hälsa. För förskolor och skolor bör ljudnivån inte överskrida 50 dB(A) ekvivalent nivå dagtid på de delar av gården som är avsedda för lek, rekreation och pedagogisk verksamhet. Vägledningen är inte avsedd för trafikbuller men ger ändå bedömningsgrunder för när buller ger olägenheter.

² World Health Organisation, Världshälsoorganisationen, FN:s fackorgan

³ Normvärden för timmar och dygn är percentiler vilket innebär att värden får överskridas ett antal tillfällen per år.

Inomhus

När det gäller ljudnivåer inomhus anger Folkhälsomyndighetens allmänna råd att nivån inte bör överstiga 30 dB(A). Personer som är extra känsliga för buller är barn och unga under 15 år, personer med annat modersmål eller personer med hörselnedsättning. Dessa behöver upp till 5 dB lägre bakgrundsnivå för att de ska uppfatta tal bra. Detta innebär bakgrundsnivåer ner till 25 dB(A) ekvivalent nivå. Se Handbok för buller, höga ljudnivåer och buller inomhus, Socialstyrelsen 2008.

Friyta (skol- och förskolegård)

I planen anges en friyta på 25 m² friyta per barn i förskolan och 16 m² friyta per barn i grundskolan. Jämfört med Boverkets vägledning är det en minskning av ytan med ca 40 procent för förskolebarnen respektive ca 50 procent för skolbarnen. Området Lindbacken är beläget utanför stadsmiljö och en större yta bör kunna tas i anspråk.

I Boverkets ”Gör plats för barn och unga!” En vägledning för planering, utformning och förvaltning av skolans och förskolans utemiljö anges att 40 m² friyta per barn i förskolan och 30 m² friyta per barn i grundskolan kan vara ett rimligt mått.

Hälsoeffekterna av fysisk aktivitet handlar om de generellt hälsofrämjande effekterna såsom kondition, muskelstyrka, immunförsvar, hjärt-kärlhälsa och mentalt välbefinnande. För att bilda en stark benstomme måste barnet kunna både accelerera och stanna tvärt, vilket kräver rymliga ytor.

Solskydd/väderskydd

I planen saknas naturlig skugga på skol- och förskolegården. Vid ett platsbesök den 30 juni kunde det konstateras att den huvudsakliga ytan som är planerad för skol- och förskolegård endast består av en grusplan utan växtlighet.

Förekomsten av hudcancer och malignt melanom, den allvarligaste formen av hudcancer, ökar med ca 6 procent per år. Små barn har mycket solkänslig hud och kan inte bilda ett lika bra pigmentskydd som vuxna, därför behöver skol- och förskolegårdar utformas så att risken för ohälsosam exponering av ultraviolett strålning minskar bland barnen.

Det är viktigt att det planeras för skugga på kort och lång sikt. Lekmiljöer där barn sitter still länge, till exempel sandlådan bör helst placeras i trädskugga. Saknas uppvuxen växtlighet kan akuta solstrålningsproblem lösas med solsegl. För en mer långsiktig lösning planteras träd eller kraftiga lekbuskage.

Det bör planeras för väderskydd i det fall förskolebarnens vila kommer att förläggas utomhus.

Anna Axelsson
miljödirektör

Bilagor

1. Yttrande över detaljplan för Lindbackens skola
2. Plankarta för Lindbackens skola

Handläggare
Elisabet Aronsson
018- 727 43 26

Datum
2016-08-17

Diarienummer
2016-003364- PL

Plan- och byggnadsnämnden

Yttrande över detaljplan för Lindbacken skola

Remiss från plan- och byggnadsnämnden, dnr. 2015-001946 Remisstid: 2 september 2016

Miljö- och hälsoskyddsnämndens synpunkter på planen framförs utifrån den planerade förskole- och skolverksamheten.

1. Luftkvalitet

Riktvärdena för det nationella miljö kvalitetsmålet Frisk luft ska klaras på skol- och förskolegård. Utredning som visar att värdens klaras ska tas fram innan planen fastställs.

2. Buller

Ljudnivån på förskolegården bör inte överstiga 50 dB(A), ekvivalent nivå, dagtid (kl. 06-18). Utredning som visar att värdens klaras ska tas fram innan planen fastställs.

3. Friyta (skol- och förskolegård)

Friytan på förskolegård respektive skolgård bör uppgå till 40 m² friyta per barn i förskolan och 30 m² friyta per barn i grundskolan.

4. Solskydd/väderskydd

Utemiljöerna, skol- och förskolegård behöver utformas så att tillräckligt solskydd finns t.ex. med hjälp av träd, skärmtak och solsegel.

Planering/utformning av väderskydd för barnvagnar behövs om förskolebarnen ska sova utomhus.

För miljö- och hälsoskyddsnämnden

Bengt Fladvad
ordförande

Anna Axelsson
miljödirektör

GRUNDKARTANS BETECKNINGAR

- Festighetsgränser m.m.
- Tråkgräns och fastighetsgräns
- Fastighetsgräns
- Rättsgränser (Servitutt, ga=genomfartshänsyn)

Byggnader m.m.

- Byggnader (geo.mått och foto.kart.)
- Övrigt
- Konsten
- Vägfärd
- Gång- och cykelväg
- Slätt
- Dike millinj resp. yttrelinje
- Träd
- Agrosgräns
- Banstråk resp. Livstråk
- Fornlämning
- Stöps
- Guldbrytningsskåp
- Räbba
- Standlinje
- Höjdhållanden
- Höjdhure
- Markhöjd

Koordinatsystem:
 SVREF98 18.00 / RH2000 i höjd

Underlag:
 Bakarten
 Upprättad i januari 2016
 Stadsbyggnadsförvaltningen

Inger Högberg
 Karttekniker

PLANBESTÄMMELSER

Följande gäller inom områden med nedanstående beteckningar.
 Där beteckning saknas gäller bestämmelsen från hela planområdet.
 Endast angiven användning och utformning är tillåten.

GRÄNSBETECKNINGAR

- Detailplanegräns
- Användningsgräns
- Egenskapsgräns

ANVÄNDNING AV MARK

- Allmänna platser
- GATA
- Gata
- PARK
- Anlagd park
- Kvartersmark
- R_{S1} Idrotts, kultur, skola och förskola.
- S₁ Skola och förskola
- E₁ Teknisk anläggning, transformatorstation.
- E₂ Teknisk anläggning, pumpstation.

BEGRENSNINGAR AV MARKENS BEBYGGANDE

- Byggnad får inte uppföras.
- Marken får endast bebyggas med komplementbyggnader i en våning samt skärmtak till cykelsäjl.
- u Marken ska vara tillgänglig för allmännyttiga underjordiska ledningar

MARKENS ANORDNANDE

- Mark och vegetation
- n₁ Bevarad naturmark. Markens höjd och vegetationens karaktär får inte ändras.
- gård Skolgård
- Utfart och slänt
- Körban förbindelse får inte anordnas. Tvärsträck med pil markerar förbudet slut.

PLACERING, UTFORMNING, UTFÖRANDE

- Utförning och omfattning
- I, II Högsta antal våningar.
- I-III Högsta antal våningar som skiljbyggnad ska variera mellan.
- 0,0 Högsta bygghöjd i meter.
- V₁ Endast skärmtak till cykelsäjl får uppföras.
- entreeer Huvudentré ska utformas genomgående mellan gata och gård.

ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

- Genomförandetid
- Genomförandetiden är 5 år från den dag planen vinner laga kraft.

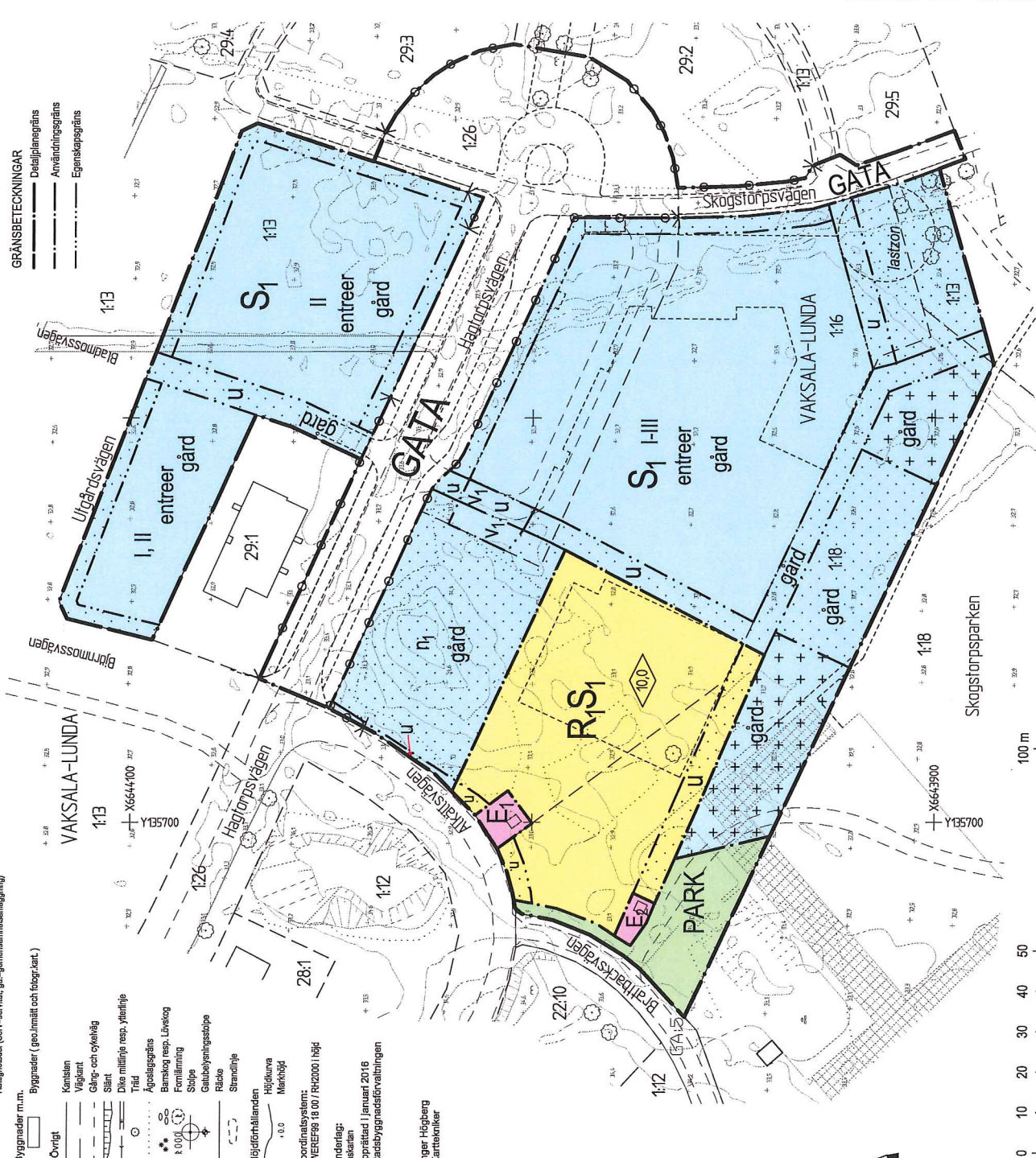
UPPLYSNINGAR

Standardförande har tillämpats vid planens framtagande enligt plan- och bygglagen 2010:900.
 Vid kommande fastighetsbildning kan fastighetsgränserna avvika från plangränserna.

Plankartan ritad av plantekniker Carin Tideman

ILLUSTRATIONER OCH HÄNVISNINGAR

- fastzon Illustrationslinje
- fastzon Illustrationstext
- Hänvisning, punkten pekar ut bestämmelseområdet.

Uppsala SAMRÅD Detaljplan för Lindbackens skola Upprättad i april 2016	Beslutsdatum Samråd 2016-05-26 Granskning PBN Användning PBN Laga kraft PBN
	Till planen hör: Planarkiv Planhandling
	Torsten Livron Detaljplanchef Marie-Louise Elström Planarkitekt datum: 2015-1946